

Akut läkemedelsbehandling i primärvården

Gäller för: Region Kronoberg, Primärvård och rehab

Utförs på: Region Kronoberg, Primärvård och rehab

Faktaägare: Carina Hertz läkare, Vårdcentralen Ryd

Innehåll

1	Akut läkemedelsbehandling till vuxna i primärvården	2
1.1	ANAFYLAXI OCH ALLERGI.....	2
1.2	HYPOGLYKEMI	3
1.3	INTOXIKATION.....	3
1.4	HJÄRTA/KÄRL.....	4
1.5	HJÄRTSTOPP/A-HLR.....	5
1.6	KRAMPER	5
1.7	SMÄRTA	6
2	Akut läkemedelsbehandling till barn i primärvården.....	7
2.1	ANAFYLAXI/ALLERGI (Barn)	7
2.2	ASTMA (Barn).....	8
2.3	KRAMPER (Barn).....	10
2.4	HYPOGLYKEMI (Barn).....	10
2.5	SMÄRTA (Barn).....	11

1 Akut läkemedelsbehandling till vuxna i primärvården

1.1 ANAFYLAXI OCH ALLERGI

Läkemedel	Indikation	Dosering/administrering	Kontraindikationer
Adrenalinpenna (Emerade, Jext) (adrenalin) Injektionsvätska, förfylld penna 300 mikrogram	Anafylaxi	300 mikrogram Intramuskulärt i lårets utsida. Tryck tills ett klickljud hörs och håll kvar i 5 sek. Upprepas efter 5-10 min vid behov!	Inga
Betapred (betametason) Tablett 0,5 mg eller Injektionsvätska 4 mg/ml	Kraftig allergisk reaktion	5 mg (10 tablett) Tabletter löses i lite vatten. eller 8 mg (2 ml) i första hand intravenös injektion under 1 min, men kan även ges intramuskulärt.	Inga
Desloratadin (desloratadin) Tablett 5 mg	Allergisk reaktion	10 mg (2 tablett)	Inga

1.2 HYPOGLYKEMI

Läkemedel	Indikation	Dosering/administrering	Kontraindikationer
Glukos Injektionsvätska 300 mg/ml	Medvetslöshet pga hypoglykemi	Initialt 30-50 ml intravenöst. Vid behov ytterligare 50 ml. Omvärdera diagnosen om patient ej vaknat efter 100 ml.	Inga
Glucagon Injektionsvätska, förfylld spruta 1 mg/ml	Medvetslöshet pga hypoglykemi hos patient utan fri venväg	1 mg (1 förfylld spruta) intramuskulärt. Effekt ses efter 10-15 min. Verkningslöst vid alkoholinducerad hypoglykemi.	Inga

1.3 INTOXIKATION

Läkemedel	Indikation	Dosering/administrering	Kontraindikationer
Naloxon Injektionsvätska 0,4 mg/ml	Opiat- intoxikation. Misstänk vid medvetslöshet med andnings- depression och små pupiller.	0,4 mg (1 ml) intravenöst. Dosen kan upprepas var 2- 3:e min tills normal andning eller patienten vaknar. Högre doser kan behövas, framförallt vid överdos av Fentanyl eller Metadon. Kan också ges intramuskulärt. Har då effekt efter ca 10 min och varar i 2- 3 timmar. OBS! Naloxon har kortare verkningsstid än de flesta opiater, kan behöva upprepas.	Försiktighet till patienter med opiatberoende, hos dessa kan snabbt upphävande av opioideffekten leda till akuta abstinenssymptom.

1.4 HJÄRTA/KÄRL

Läkemedel	Indikation	Dosering/administrering	Kontraindikationer
Nitrolingual Spray 0,4 mg/dos	Kärlkramp Akut koronart syndrom Lungödem	1-2 doser. Kan upprepas. Sprayas under tungan. Patienten ska sitta eller ligga ner.	Försiktighet vid systoliskt blodtryck <100 mmHg
Acetylsalicylsyra (Trombyl) (acetylsalicylsyra) Tablett 75 mg	Akut koronart syndrom	300 mg (4 tabletter) engångsdos.	Pågående behandling med acetylsalicylsyra (Trombyl) eller annan blodförtunnande behandling.
Morfin Injektionsvätska 1 mg/ml (spädd) Spädning: Morfin 10 mg/ml, 1 ml späds med NaCl 9 mg/ml, 9 ml	Akut koronart syndrom	2,5-5 mg (2,5-5 ml) intravenöst. Upprepa dosen efter 5-10 min tills tillräcklig effekt.	Andningsdepression Svår obstruktiv lungsjukdom Påtaglig alkohol eller sömnmedelspåverkan
Morfin Injektionsvätska 10 mg/ml	Akut koronart syndrom	2,5-5 mg (0,25-0,5 ml) intravenöst. Dosen kan upprepas efter 5-10 min.	Andningsdepression Svår obstruktiv lungsjukdom Påtaglig alkohol eller sömnmedelspåverkan
Metoprolol (Seloken) (metoprolol) Injektionsvätska 1 mg/ml	Takyarytmier Akut koronart syndrom	5 mg (5 ml) intravenöst. Kan upprepas med 5 min intervall.	Hjärtfrekvens <50 AV-block II och III Sick sinus syndrom Instabil icke kompenserad hjärtsvikt Försiktighet vid systoliskt blodtryck <100 mmHg
Atropin Injektionsvätska 0,5 mg/ml	Bradykardi med allmänpåverkan	0,5 mg (1 ml) intravenöst, invänta effekt ca 5 min. Kan upprepas vid behov.	Inga
Furix (furosemid) Injektionsvätska 10 mg/ml	Lungödem	40-80 mg (4-8 ml) intravenöst. Högre dos om pat har pågående peroral diuretikabehandling eller njursvikt. Kan upprepas.	Inga

1.5 HJÄRTSTOPP/A-HLR

Läkemedel	Indikation	Dosering/administrering	Kontraindikationer
Adrenalin Injektionsvätska 0,1 mg/ml	Asystoli/PEA VF/VT efter 3:e defibrillering	1 mg (10 ml) intravenöst. Vid asystoli/PEA ges direkt och därefter var 4:e min. Vid VF/VT ges efter 3:e defibrillering och därefter var 4:e min.	Inga
Cordarone (amiodaron) Injektionsvätska 50 mg/ml	VT/VF, efter 3:e defibrillering	Efter 3:e defibrillering: 300 mg (6 ml) . Efter 5:e defibrillering: 150 mg (3 ml) . Ges intravenöst. Kan ges utspätt enligt regional riktlinje vilket rekommenderas för A-HLR utbildade sjuksköterskor med delegering att ge Cordarone®. Rekommenderas även för läkare som ordinerar läkemedel i samband med A- HLR. OBS! Gäller enbart till vuxna.	Inga

1.6 KRAMPER

Läkemedel	Indikation	Dosering/administrering	Kontraindikationer
Buccolam (midazolam) Munhålevätska förfyllda spruta 10 mg	Generella kramper	10 mg (1 förfylld spruta) Sprutas långsamt vid kindens insida. Kan upprepas efter 5 min.	Inga

1.7 SMÄRTA

Läkemedel	Indikation	Dosering/administrering	Kontraindikationer
Voltaren (diklofenak) Injektionsvätska 25 mg/ml	Gallstensanfall Njurstensanfall (Akuta stensmärter vid känd stensjukdom)	50-75 mg (2-3 ml) intramuskulärt. Kan upprepas vid otillräcklig effekt inom 30 min, maxdos 150 mg.	Ulcus eller GI- blödning Ökad blödningsbenägenhet Gravitetet överkänslighet mot ASA/NSAID Njursvikt (GFR <15 ml/min) Svår leversvikt
Morfin Injektionsvätska 1 mg/ml (spädd) Spädning: Morfin 10 mg/ml 1 ml spädes med NaCl 9 mg/ml, 9 ml	Akut svår smärta	2,5-5 mg (2,5-5 ml) intravenöst. Upprepa dosen efter 5-10 min tills tillräcklig effekt.	Andningsdepression Svår obstruktiv lungsjukdom Påtaglig alkohol eller sömnmedelspåverkan
Morfin Injektionsvätska 10 mg/ml	Akut svår smärta	2,5-5 mg (0,25-0,5 ml) intravenöst. Dosen kan upprepas efter 5- 10 min. Kan också ges intramuskulärt 5-10 mg (0,5-1 ml).	Andningsdepression Svår obstruktiv lungsjukdom Påtaglig alkohol eller sömnmedelspåverkan

2 Akut läkemedelsbehandling till barn i primärvården

För mer information angående läkemedelsdoser till barn rekommenderas

http://eped.sll.sjunet.org/eped/1298_6.4.pdf

2.1 ANAFYLAXI/ALLERGI (Barn)

Läkemedel	Indikation	Dosering/administrering	Kontraindikationer
Adrenalinpenna (Emerade, Jext) (adrenalin) Förfylld penna 150 mikrogram.	Anafylaxi	<20 kg: 150 mikrogram >20 kg: 300 mikrogram (2 pennor á 150 mikrogram) Intramuskulärt i lårets utsida. Tryck tills ett klickljud hörs och håll kvar i 5 sek. Upprepas vid behov!	Inga
Betapred (betametason) Tablett 0,5 mg eller Injektionsvätska 4 mg/ml	Kraftig allergisk reaktion Akut svår astma	<6 år: 3 mg (6 tabletter) >6 år: 5 mg (10 tabletter) Tabletter löses i lite vatten. eller <6 år: 4 mg (1 ml) >6 år: 8 mg (2 ml) Ges intravenöst under 1 min.	Inga
Caredin (desloratadin) Munlöslig tablett tablett 2,5 mg eller 5 mg Oral lösning 0,5 mg/ml	Allergisk reaktion	<6 år: 2,5 mg (1 munlöslig tablett eller 5 ml oral lösning) 6-12 år: 5 mg (1 tablett eller 10 ml oral lösning) >12 år: 10 mg (2 tabletter)	Inga

2.2 ASTMA (Barn)

Läkemedel	Indikation	Dosering/administrering	Kontraindikationer
<p>Ventoline (salbutamol)</p> <p>Spray 100 mikrogram/dos</p> <p>eller</p> <p>Ventoline (salbutamol)</p> <p>Lösning för nebulisator 5 mg/ml</p>	Akut astma	<p><2 år: 4 separata puffar</p> <p>2-6 år: 6 separata puffar</p> <p>>6 år: 6-12 separata puffar</p> <p>Ges med spacer.</p> <p>Kan upprepas var 20:e min första timmen.</p> <p><u>Nebulisator Maxin:</u> 10 mg (2 ml)</p> <p>≤35 kg: 1 min via mask eller flödande 2 min.</p> <p>>35 kg: 2 min via munstycke eller mask.</p> <p>Upprepas efter 15 min.</p> <p><u>Nebulisator Ailos/Pariboy:</u> ≤30 kg: 2,5 mg (0,5 ml)</p> <p>>30 kg: 5 mg (1 ml)</p> <p>Späds med NaCl till 2 ml.</p> <p>Kan upprepas var 20:e min första timmen.</p>	Inga
<p>Adrenalin</p> <p>Injektionsvätska 1 mg/ml</p>	Överväg vid dåligt svar på Ventoline. Oftast bäst effekt på småbarn.	<p><u>Nebulisator Maxin:</u> 2 mg (2 ml) 1 min på mask eller flödande 2 min.</p> <p>Upprepa efter 15 min.</p> <p><u>Nebulisator Ailos/Pariboy:</u> <2 år: 1 mg (1 ml)</p> <p>>2 år: 2 mg (2 ml)</p> <p>Kan upprepas var 20:e min</p>	Inga

		första timmen.	
Atrovent (Ipratropiumbro mid) Inhalationsvätska 0,25 mg/ml	Tillägg till Ventoline för att förstärka effekten. Blandas.	<u>Nebulisator Maxin:</u> 0,25 mg (1 ml) Total volym minst 2 ml blandas med Ventoline eller NaCl 1 min på mask eller flödande 2 min. <u>Nebulisator Ailos/Pariboy:</u> <12 år: 0,25 mg (1 ml) >12 år: 0,5 mg (2 ml) Kan upprepas efter 20-30 min.	Inga
Betapred (betametason) Tablett 0,5 mg	Akut astma	<6 år: 3 mg (6 tabletter) >6 år: 5 mg (10 tabletter) Tabletter löses i lite vatten.	Inga

2.3 KRAMPER (Barn)

Läkemedel	Indikation	Dosering/administrering	Kontraindikationer
Buccolam (Midazolam) Munhålevätska, förfyllda sprutor 2,5 mg, 5 mg, 7,5 mg eller 10 mg	Generella kramper	3 mån - <1 år: 2,5 mg 1 - <5 år: 5 mg 5 - <10 år: 7,5 mg 10 år – vuxen: 10 mg Sprutas långsamt vid kindens insida.	Inga

2.4 HYPOGLYKEMI (Barn)

Läkemedel	Indikation	Dosering/administrering	Kontraindikationer
Druvsocker	Hypoglykemi	1 druvsockertablett á 3 g per 20 kg kroppsvikt. Ges med vatten för snabbare upptag. Upprepa efter 10 min vid behov.	Inga
Glukos Injektionsvätska (ges peroralt) 300 mg/ml	Hypoglykemi	10 ml peroralt (motsvarar 1 druvsockertablett).	Inga
Glukagon Förfylld spruta 1 mg/ml	Medvetslöshet pga hypoglykemi	<25 kg (<6-8 år): 0,5 mg (0,5 ml) >25 kg (>6-8 år): 1 mg (1 ml) Intramuskulär injektion.	Inga

2.5 SMÄRTA (Barn)

Läkemedel	Indikation	Dosering/administrering	Kontraindikationer
Alvedon (paracetamol) Oral lösning 24 mg/ ml Eller Munlöslig tablett 250 mg, 500 mg	Lätt till måttlig smärta	Startdos 40 mg/kg (OBS avviker från dosering i FASS!) Dosförslag 40 mg/ kg: 7 kg: 240 mg (10 ml) 8 kg: 310 mg (13 ml) 9-11 kg: 387 mg (15,5 ml) 12-14 kg: 480 mg (20 ml) 15-17 kg: 624 mg (26 ml) 18-23 kg: 744 mg (31 ml eller tablett 1 st 500 mg + 1 st 250 mg) 24-31 kg: 1000 mg (41,5 ml eller 2 st 500 mg tablett) 32-37 kg: 1250 mg (2 st 500 mg tablett + 1 st 250 mg tablett) <38 kg: 1500 mg (3 st 500 mg tablett)	Inga
Ibuprofen Oral lösning 20 mg/ml	Lätt till måttlig smärta	Till barn över 6 mån (>7 kg) 7-10 kg: 2,5 ml 10-15 kg: 3,5 ml 15-19 kg: 5 ml 19-27 kg: 7 ml 27-37 kg: 10 ml 37-42 kg: 13 ml	Överkänslighet ASA/NSAID Försiktighet vid koagulationsrubbing, njurfunktionspåverkan, hypovolemi.
Oxynorm	Svår smärta	0,05-0,1 mg/kg peroralt.	Andningsdepression

(Oxykodon) Oral lösning 1 mg/ml		Vid otillräcklig effekt efter 20 min kan halva startdosen ges. <u>Dosförslag 0,1 mg/ kg:</u> 10 kg: 1 ml 15 kg: 1,5 ml 20 kg: 2 ml 25 kg: 2,5 ml 30 kg: 3 ml 35 kg: 3,5 ml 40 kg: 4 ml	
---------------------------------------	--	---	--

Vid upptäckt av felaktig information eller länk, vänligen meddela faktaägare.